

سلامی

۱۴۹۵۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشکده مدیریت و حسابداری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت مالی

عنوان تحقیق :

بررسی عملکرد شبکه های عصبی خودسازمانده و خودسازمانده زمانی در
خوشه بندی شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران

استاد راهنما :

آقای دکتر احمد بدری

استاد مشاور :

آقای دکتر حامد شاه حسینی

دانشجو :

صابر جهانپور

تابستان ۸۹

IRANDOC

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران

۱۳۸۹ / ۱۰ / ۱۹

۱۴۹۵۸۱

نام خانوادگی : جهانپور	نام : صابر
دانشکده : مدیریت و حسابداری	رشته تحصیلی و گرایش : مدیریت مالی
نام استاد راهنما: دکتر احمد بدری	تاریخ فراغت از تحصیل : شهریور ۸۹
عنوان پایان نامه : بررسی عملکرد شبکه های عصبی خودسازمانده و شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی در پیش بینی شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران	

چکیده

پیش بینی قیمت آتی اوراق بهادار با استفاده از قیمت های جاری، یکی از اساسی ترین مباحث در دانش مدیریت مالی می باشد. روش های متعددی برای انجام این کار وجود دارد که سری های زمانی و شبکه های عصبی از جمله این موارد هستند. نکته اساسی در کارکرد این روش ها ، کیفیت داده های اولیه است. هرچه داده هایی که برای پیش بینی به کار می رود، همگن تر باشد ، کارکرد این روش ها بهتر خواهد بود. خوشه بندی داده های اولیه یک روش اساسی در همگن سازی داده ها مورد استفاده قرار می گیرد. برای انجام عملیات خوشه بندی دو روش اساسی در شبکه های عصبی موجود می باشد که شامل شبکه های عصبی خودسازمانده و شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی می باشد. در این تحقیق، کارکرد این دو شبکه در خوشه بندی شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران به کمک متغیرهای تحلیل تکنیکال، مورد سنجش قرار گرفته است و نتایج بر اساس معیار های دان، دیویس- بولدن و سیلویت که برای سنجش کیفیت خوشه ها به کار می روند، مورد ارزیابی قرار گرفته است. همچنین تعداد خوشه های بدست آمده توسط دو شبکه عصبی مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج تحقیق نشان می دهد که در شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی، تعداد الگوهای بیشتری نسبت به شبکه های عصبی خودسازمانده پیدا یافت می شود. این یافته ها به این معنی است که شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی، تغییرات محیط را بهتر شناسایی می کند. نتایج بدست آمده برای معیار های دان، دیویس- بولدن و سیلویت که برای سنجش کیفیت خوشه ها به کار می رود، برای شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی، مقادیر بهتری را شناسایی می کند. بنابراین می توان نتیجه گرفت که شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی در مقایسه با شبکه های عصبی خودسازمانده، عملکرد بهتری در خوشه بندی شاخص کل بازار بورس تهران دارند.

تہذیب و تمدن و ماہنامہ

در ابتدا صمیمانه از تلاش های استاد راهنمای گرانقدر، جناب آقای دکتر که زحمات راهنمایی رساله را با حوصله پذیرفتند، قدردانی و سپاسگذاری می کنم .

همچنین از مشاوره های جناب آقای دکتر شاه حسینی که زحمات مشاوره رساله را پذیرفتند، تشکر ویژه دارم.

فهرست مطالب

۲	مقدمه	۱.۱
۳	بیان مساله	۱.۲
۳	اهداف تحقیق	۱.۳
۴	سابقه مطالعات و تحقیقات پیشین	۱.۴
۴	سؤال تحقیق، فرضیه‌ها و مدل مفهومی	۱.۵
۵	نتایج مورد انتظار از اجرا و استفاده کنندگان از نتایج تحقیق	۱.۶
۵	روش تحقیق	۱.۷
۸	روش جمع آوری داده	۱.۸
۸	قلمرو تحقیق	۱.۹
۸	نمونه	۱.۱۰
۹	روش های مورد نظر برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیه ها	۱.۱۱
۱۱	شبکه های عصبی	۲.۱
۱۲	تاریخچه شبکه عصبی	۲.۲
۱۴	پیش بینی با استفاده از شبکه های عصبی چندلایه پیش خور اصول	۲.۳
۱۵	معماری کلی شبکه عصبی	۲.۴
۱۸	الگوریتم یادگیری پس انتشار خطا	۲.۴.۱
۱۸	مراحل پیش بینی با شبکه های عصبی چندلایه پیش خور	۲.۴.۲
۱۹	پیشینه تحقیق	۲.۵
۲۱	بیان مسئله تحقیق	۳.۱
۲۲	مبانی مدل های مورد استفاده در تحقیق	۳.۲
۲۲	نگاه کلی به شبکه های نورونی	۳.۲.۱
۲۵	ساختار شبکه های نورونی نگاشت خودسازمانده	۳.۲.۲
۲۷	یادگیری شبکه های نورونی	۳.۲.۳
۳۰	شبکه خودسازمانده زمانی بانر خهای یادگیری و مجموعه های همسایگی جداگانه و پویا	۳.۲.۴
۳۷	شبکه ی خودسازمانده زمانی بانر خ های یادگیری و تابع های همسایگی جداگانه و پویا	۳.۲.۵
۴۲	توضیح شاخص های اندازه گیری کیفیت خوشه بندی	۳.۳
۴۳	معیار داخلی	۳.۳.۱
۴۳	شاخص دیویس-جولدن	۳.۳.۲
۴۴	شاخص دان	۳.۳.۳
۴۵	شاخص سیلویت	۳.۳.۴
۴۷	فرضیه های تحقیق	۳.۴

۴۸	تشریح متغیرهای تحقیق	۳.۵
۴۸	انحراف معیار	۳.۵.۱
۴۸	میانگین متحرک نمایی	۳.۵.۲
۴۸	میانگین متحرک همگرایی/ واگرایی	۳.۵.۳
۴۹	استوکاستیک	۳.۵.۴
۴۹	دوره مورد بررسی	۳.۶
۵۱	مقدمه	۴.۱
۵۱	شبکه های عصبی به کار گرفته شده در تحقیق	۴.۲
۵۴	داده های تحقیق	۴.۳
۵۵	تعداد الگوهای یافت شده	۴.۴
۵۹	آزمون معنی دار بودن تعداد الگوهای یافت شده	۴.۴.۱
۶۰	معیارهای داخلی	۴.۵
۶۱	معیار دان	۴.۵.۱
۶۴	آزمون معنی دار بودن تعداد الگوهای یافت شده	۴.۵.۲
۶۵	معیار دیویس-بولدن	۴.۵.۳
۶۸	آزمون معنی دار بودن تعداد الگوهای یافت شده	۴.۵.۴
۶۹	معیار سیلویت	۴.۵.۵
۷۲	آزمون معنی دار بودن تعداد الگوهای یافت شده	۴.۵.۶
۷۵	مقدمه	۵.۱
۷۶	نتیجه گیری	۵.۲
۷۸	بررسی تطبیقی نتایج	۵.۳
۸۰	محدودیت‌های تحقیق	۵.۴
۸۰	پیشنهادات برای استفاده کنندگان	۵.۵
۸۱	پیشنهادات برای تحقیقات آتی	۵.۶
۸۲	پیوست ها	
۱۴۶	منابع	

فهرست نمایه ها

۲۲ نمایه ۱-۳	۳.۲.۱
۲۳ نمایه ۲-۳	۳.۲.۱
۲۴ نمایه ۳-۳	۳.۲.۱
۲۶ نمایه ۴-۳	۳.۲.۲
۲۷ نمایه ۵-۳	۳.۲.۲
۳۹ نمایه ۶-۳	۳.۲.۵
۵۱ نمایه ۱-۴	۴.۲
۵۶ نمایه ۲-۴	۴.۴
۵۷ نمایه ۳-۴	۴.۲
۶۲ نمایه ۴-۴	۴.۵.۱
۶۳ نمایه ۵-۴	۴.۵.۱
۶۶ نمایه ۶-۴	۴.۵.۳
۶۷ نمایه ۷-۴	۴.۵.۳
۷۰ نمایه ۸-۴	۴.۵.۵
۷۱ نمایه ۹-۴	۴.۵.۵

فصل اول

کلیات و طرح تحقیق

۱.۱ مقدمه

با شروع قرن بیستم میلادی، اقتصاددانان و تحلیلگران مالی کوشیدند روشهایی را برای تجزیه و تحلیل عوامل اقتصادی و غیر اقتصادی تاثیر گذار بر بازار و قیمت سهام کشف نمایند. هدف، دست یافتن به بینشی در مورد قواعد حاکم بر تغییر قیمت سهام بود. با این حال یافته های علمی متقاعد کننده ای در مورد چگونگی تغییر قیمت سهام، حاصل نشده است. اولین و مهمترین علت عدم توانایی در پیش بینی قیمت سهام این است که قواعد حاکم بر رفتار قیمت سهام با پدیده های فیزیکی که در طبیعت وجود دارد، متفاوت است. (Allen, ۱۹۹۹)

به هر حال در شناخت رفتار سرمایه گذار و رفتار قیمت سهام، پیشرفت قابل توجهی حاصل نشده است. دومین دلیل اینکه، هنوز در بین نظریه های مالی پارادیم غالبی وجود ندارد (Cutler, ۱۹۸۹). دلیلی که برای این ادعا ذکر می شود، این است که: نظریه های مالی، مساله تغییر قیمت سهام را به چندین محدوده بزرگ تقسیم کرده اند که شیوه توصیف و پیش بینی مشاهدات موجود در هر محدوده، بسته به نوع نظریه و روش تحقیق متفاوت است. این موضوع باعث می شود که اثرات حاصل از عوامل موجود در سایر محدوده ها نادیده گرفته شود. اگر تغییر قیمت سهام و عوامل مختلف اثر گذار بر آن لازم و ملزوم یکدیگر باشند، در این صورت رسیدن به یک راه حل کامل از طریق روش تفکیک و تعیین محدوده، ناممکن خواهد بود.

با این همه (همانگونه که پیشتر نیز اشاره شد) تعداد زیادی از محققان با استفاده از روش ها، نظریه ها و مدل های مختلف تلاش کرده اند رفتار آتی قیمت سهام را پیش بینی نمایند (Bessembinder, ۱۹۹۸) از جمله می توان به تجزیه و تحلیل بنیادی و تجزیه و تحلیل نموداری بعنوان روش های کلاسیک و نظریه آشوب و هوش مصنوعی (شامل شبکه های عصبی، الگوریتم ژنتیک و منطق فازی) بعنوان روش های جدید تجزیه و تحلیل و پیش بینی قیمت، اشاره نمود.

۱.۲ بیان مساله

شناسایی الگوهای تکرار شونده در شاخص بورس تهران، امکان تصمیم گیری بهتر را برای سرمایه گذاران فراهم می کند ، بخصوص برای افرادی که از تحلیل تکنیکال برای تصمیم گیری استفاده می کنند. این افراد با تحلیل متغیرهای تکنیکال به بررسی شرایط پرداخته و با در نظر گرفتن اطلاعات ، به پیش بینی روند حرکت شاخص می پردازند. در این روش تجزیه و تحلیل، متغیرهای تکنیکال متغیرهای مستقل سیستم و تغییرات قیمت متغیر وابسته است (Jegadish ، ۲۰۰۰) . به همین دلیل ، وجود یک مدل ریاضی که به شبیه سازی این سیستم پرداخته و با ایجاد ارتباط بین متغیرهای مستقل و وابسته ، امکان تخمین روند حرکت شاخص را ایجاد کند ، می تواند ابزار مفیدی برای تصمیم گیرندگان باشد.

به دلیل ماهیت بازارهای مالی که امکان شناسایی رابطه دقیق بین متغیرهای مستقل و وابسته را دشوار می نماید، شبکه های عصبی که با شبیه سازی محیط، امکان استخراج نتایج مورد نظر را فراهم می کند ، یکی از مناسبترین گزینه ها برای این هدف به نظر می رسد (Bishop، ۲۰۰۰) .

۱.۳ اهداف تحقیق

هدف این تحقیق به کارگیری سیستم شبکه های عصبی^۱ است که خوشه بندی^۲ و یافتن الگوهای تکرار شونده موجود در بورس تهران را براساس متغیرهای تحلیل تکنیکال انجام می دهد. همچنین در این تحقیق دو نوع از

^۱ Neural Network

^۲ Clustering

شبکه های عصبی که برای انجام خوشه بندی مورد استفاده قرار می گیرد، در محیط بورس تهران مورد آزمایش قرار می گیرد تا مشخص شود که کدام یک از آنها و با چه شرایط و ویژگیهایی مناسب تر است.

۱.۴ سابقه مطالعات و تحقیقات پیشین

خوشه بندی شاخص بر اساس متغیرهای تحلیل تکنیکال^۳ قبلا در بورس های مختلف انجام شده است. برای مثال لیانگ در سال ۲۰۰۷ (Liang, ۲۰۰۷) در مقاله ای تحت عنوان شناسایی خودکار الگوهای سهام توسط شبکه ی عصبی خودسازمانده، به خوشه بندی شاخص بورس پکن توسط متغیرهای تحلیل تکنیکال پرداخته است. در تحقیق دیگری، تانلی در سال ۲۰۰۴ (Tunli, ۲۰۰۴) با عنوان یافتن اطلاعات به کمک شبکه های عصبی خودسازمانده، به خوشه بندی شاخص بورس تایوان می پردازد.

هر دوی این تحقیقات از شبکه های عصبی خودسازمانده^۴ (Deboeck, ۱۹۹۴) استفاده کرده اند. ما در این تحقیق علاوه بر شبکه های خودسازمانده از شبکه های خودسازمانده زمانی^۵ (Shah-Hosseini, ۲۰۰۲) نیز برای دسته بندی شاخص بورس تهران استفاده خواهیم کرد تا کارایی هر یک در محیط اقتصادی ایران مشخص گردد.

۱.۵ سؤال تحقیق، فرضیه ها و مدل مفهومی

بررسی صحت و دقت پیش بینی انواع مدل ها سوالی است که همواره مطرح می باشد. در این تحقیق کیفیت خوشه بندی شاخص کل بورس توسط شبکه های عصبی مصنوعی خودسازمانده و خود سازمانده تطبیقی با

^۳ Technical Indicators

^۴ Self Organization Map Neural Network

^۵ Time Adaptive Self Organization Map Neural Network

زمان که برای خوشه بندی وجود دارد، مورد مطالعه قرار می گیرد. بدین منظور فرضیه های این تحقیق به شرح زیر می باشند:

فرضیه اول: شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی نسبت به شبکه های عصبی خودسازمانده ، تعداد الگوهای بیشتری را استخراج می کند.

فرضیه دوم: شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی نسبت به شبکه های عصبی خودسازمانده ، الگوهایی با معیار تناسب داخلی بالاتری را استخراج می کند.

فرضیه اول کارایی کمی و فرضیه دوم کارایی کیفی شبکه های عصبی خودسازمانده زمانی و شبکه های عصبی خودسازمانده را مورد آزمون قرار می دهد.

۱.۶ نتایج مورد انتظار از اجرا و استفاده کنندگان از نتایج تحقیق

نتایج این تحقیق به عنوان ابزاری برای کمک به تصمیم گیری می تواند برای تمامی فعالان بازار سرمایه به ویژه شرکتهای سرمایه گذاری ، کارگزاری ، بانکها و سایر معامله کنندگان سهام مفید باشد.

۱.۷ روش تحقیق

در این تحقیق، داده های مربوط به متغیرهای تحلیل تکنیکال ، در بازه های زمانی مختلف به شبکه های عصبی داده می شود. شبکه های عصبی شامل دو دسته شبکه های عصبی خودسازمانده و خودسازمانده زمانی می باشد، شبکه عصبی خودسازمانده بصورت ایستا عمل می کند، اما شبکه ی عصبی خودسازمانده زمانی، که پویا می- باشد.

این شبکه ها در بازه های زمانی ، آموزش داده می شوند. به عبارتی مقادیر روزانه شاخص های تکنیکال به شبکه داده می شود تا شبکه عصبی به رابطه بین این متغیر ها پی ببرد ، سپس داده های مربوط به یک بازه ی زمانی به عنوان داده های آزمون در نظر گرفته می شود تا این دو دسته شبکه عصبی با این داده ها آزمایش شوند و نتایج هر یک مشخص شود و کارایی آنها به دست آید. همچنین این شبکه ها از لحاظ تعداد خوشه های یافت شده نیز با یکدیگر مقایسه می شوند.

۱.۷.۱ مدل‌های مفهومی

شکه عصبی خودسازمانده:

این شبکه عصبی دارای دو لایه از نورونها^۶ می باشد که لایه ی اول لایه ی ورودی و لایه ی دوم شامل نورونهای شبکه است که در یک فضای یک بعدی یا دو بعدی قرار می گیرند. در این حالت ، هر نورون تنها یک خروجی دو دویی دارد که مقدار صفر یا یک را داراست. هنگامی که ورودی به شبکه اعمال شد، نورونی که بردار وزن آن بیشترین شباهت را به متغیر ورودی دارد، به عنوان نورون برنده شناخته شده و دارای خروجی یک می شود و بقیه نورونها دارای خروجی صفر می گردند. سپس وزن مربوط به نورون برنده به همراه تابع همسایگی اش اصلاح می گردد. تابع همسایگی^۷ نورون برنده شامل نورون هایی است که فاصله اقلیدسی بردار وزن آنها از بردار

وزن نورون برنده کمتر از مقدار مشخصی باشد که این مقدار به کمک تابع گاوس $h_{j,i(x)} = \exp\left[-\frac{d^2(j,i(x))}{2\sigma^2(x)}\right]$

تعریف می شود و نورونهای مربوط به همسایگی با یک نرخ ثابت که بستگی به فاصله از نورون برنده دارد اصلاح می گردد. این شبکه یک نگاشت غیر خطی از فضای ورودی به فضای نورونها ایجاد می کند

(Deboeck, ۱۹۹۴).

^۶ Neuron

^۷ Neighborhood Function

طریقه یادگیری شبکه عصبی:

در این روش بردار ورودی X با تمام بردارهای وزن نورونهای شبکه مقایسه می گردد، و نورونی که دارای کمترین فاصله اقلیدسی باشد، برنده می شود و بردارهای وزن با فرمول $w_j(n+1) = w_j(n) + \eta(n)[x(n) - w_j(n)]$ به روز می گردد. $\eta(n)$ پارامتر نرخ یادگیری^۸ شبکه است که مشخص می کند بردارهای وزن نورون ها با چه سرعتی به بردار ورودی نزدیک شوند.

شبکه عصبی خودسازمانده زمانی:

این شبکه های عصبی که از نوع پویا می باشد، برای انجام شبیه سازی و اصلاح نورون از نرخهای یادگیری و تابع همسایگی جداگانه برای هر نورون بهره می گیرد. در حقیقت یک شعاع جداگانه برای هر نورون در نظر گرفته می شود و تنها نورونهای درون این شعاع بهنگام می شود و وزن نورونهای دیگر بدون تغییر می ماند. همچنین بهنگام سازی شعاع برای مشخص کردن همسایگی پیش از بهنگام سازی وزنها انجام می شود. شعاع همسایگی نورون برنده طوری تغییر می کند که یک گونه نرمالیزه از خطای همسایگی محلی را کاهش دهد. در این مدل نیز مانند مدل قبل برای محاسبه فاصله از فاصله اقلیدسی بین وزن نورون برنده و بردار ورودی استفاده می شود. هنگامی که نرخ یادگیری شبکه عصبی متغیر است ، شبکه عصبی به آخرین داده های ورودی که همان مقادیر متغیرهای تکنیکال روزهای اخیر بازار سهام می باشد، نسبت به داده های روزهای ماقبل ارجحیت بیشتری قائل می شود و در تصحیح وزن نورونها، داده های روزهای اخیر ، تاثیر بیشتری دارد ولی در نرخ یادگیری ثابت، همه داده ها از اهمیت یکسانی برخوردار می باشد. هنگامی که تابع یادگیری شبکه عصبی پویا می باشد، داده های اخیر بازار سهام، تعداد نورون بیشتری را نسبت به داده های ماقبل تحت تاثیر قرار می دهد. ولی در تابع همسایگی ثابت، همه ورودیها همواره تعداد نورونهای ثابتی را تحت تاثیر قرار می دهند (Shah- Hosseini, ۲۰۰۲).

(Hosseini)

⁸ Learning Rate

۱.۸ روش جمع آوری داده

داده های این تحقیق شامل متغیرهای:

انحراف معیار^۹، میانگین متحرک نمایی^{۱۰}، میانگین متحرک همگرایی/ واگرایی^{۱۱} و استوکاستیک^{۱۲} است (۱۹۹۹) است. (Murphy) که در بازه ی زمانی ۵ سال، مقدار روزانه هر یک از شاخص ها گردآوری گردیده است. متغیر های تحلیل تکنیکال مربوط به شاخص کل بورس تهران در سایت سازمان بورس و اوراق بهادار تهران در دسترس می باشد.

۱.۹ قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی: مقایسه عملکرد شبکه های عصبی خودسازمانده و خودسازمانده زمانی برای خوشه بندی

شاخص کل بورس تهران

قلمرو مکانی: بورس اوراق بهادار تهران

قلمرو زمانی: ابتدای سال ۱۳۸۴ تا پایان سال ۱۳۸۸

۱.۱۰ نمونه

نمونه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۸۴ تا

۱۳۸۸ می باشد که شاخص کل بورس تهران را تشکیل می دهد.

^۹ Standard Deviation

^{۱۰} EMA

^{۱۱} MACD

^{۱۲} Stochastic

۱.۱۱ روش های مورد نظر برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیه ها

برای آزمون فرضیه ها از شاخص های اندازه گیری داخلی^{۱۳} استفاده می شود. این شاخص ها برای سنجش کیفیت الگوریتم خوشه بندی به کار می رود.

برای آزمون معنی دار بودن نتایج یافت شده برای تعداد الگوهای یافت شده و شاخص های محاسبه شده از آزمون t استیودنت استفاده خواهد شد که شامل ۴ آزمون است:

۱- آزمون معنی دار بودن تعداد الگوهای یافت شده.

۲- آزمون معنی دار بودن مقادیر شاخص دان.

۳- آزمون معنی دار بودن مقادیر شاخص دیویس - بولدن.

۴- آزمون معنی دار بودن مقادیر شاخص سیلیویت.

¹³ Internal Measurement Criteria

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲.۱ شبکه های عصبی

شبکه های عصبی بر گرفته از مغز انسان است. مغز انسان 10^{11} سلول عصبی (ده میلیارد) دارد. که برای آنها $10^{11} \times 13$ ارتباط پیش بینی می شود. یعنی یک شبکه ی بسیار پیچیده ارتباطی مطرح است که می تواند کاری کند که مغز انسان به عنوان یک پردازشگر موازی عمل کند (Bishop, 1999) هر سلول عصبی یک پردازشگر است، یعنی در مغز انسان 10^{11} پروسه عملیاتی صورت می گیرد. با تغییر یا حذف بعضی ارتباطات جدید ایجاد می شود. ویژگی های کلی شبکه عصبی مغز انسان شامل موارد زیر است:

- (۱) قابلیت تعلیم
- (۲) تحمل آسیب
- (۳) قابلیت ترمیم
- (۴) قابلیت استفاده به عنوان حافظه ی شراکتی یا انجمنی، حافظه ی آدرس دهی و ذخیره کنندگی
- (۵) قابلیت تعمیم
- (۶) سرعت بسیار بالا به دلیل انجام پردازش موازی
- (۷) قابلیت کار به صورت یک تراشه

۲.۲ تاریخچه شبکه عصبی

جدول ۱-۲ سابقه تحقیقات مبتنی بر رویکرد شبکه عصبی را به اختصار نشان می دهد .

جدول (۱-۲)

سال	تحقیقات انجام شده
۱۹۴۳	تحقیقات وارن مک کلوت و والتر پیتز (تابع حسابی و منطقی برای شبکه عصبی)
۱۹۴۹	تحقیقات دونالد هب (شبکه های خودتنظیم و بررسی کننده مکانیزم های یادگیری نورون های بیولوژیکی)
۱۹۵۸	تحقیقات روزانبلا (معرفی شبکه پروسپرون)
۱۹۶۰	تحقیقات برنارد ویدرو (شبکه ی عصبی تطبیقی خطی)
۱۹۶۹	تحقیقات مینکی و پاپرت (تحلیل بر توابع شبکه ای عصبی)
۱۹۸۲	تحقیقات جان هالپفلد (روش شبکه ی عصبی داینامیکی بازگشتی)
۱۹۸۳	تحقیقات دیوید رامهارت و جیمز مک لند (الگوریتم پس انتشار خطا)
۲۰۰۲	تحقیقات باتیستا کیس (روش های خوشه بندی)
۲۰۰۸	تحقیقات دبوک (شبکه های عصبی بدون آموزگار)

در دهه اخیر ، شاهد حضور موفق شبکه های عصبی مصنوعی در مباحث مالی بوده ایم و مقالات بسیاری در این زمینه ارائه شده است و ایده آموزش برای حل مسائل شناسایی الگوهای پیچیده با استفاده از دیدگاه عامل های داده هوشمند برای محققان دانشگاهی بسیار چالش انگیز شده است. شبکه های عصبی یک ابزار ارزشمند برای دامنه ی گسترده ای از حوزه های مالی است که به عنوان یک جزء حیاتی اغلب سیستم های داده کاوی ، باعث